

Donkere Begijnhof 8 / Hoek Goudsmidspleintje

Dit is de Gout Smits Camer

Vroeger was dit één van de woningen van de zuster-gemeenschap "Het Begijnhof". Aaff Jans was hierin het laatste begijntje die hier woonde. Zij stierf in 1586. De woning werd vervolgens verkocht en gesplitst en kende daarna vele eigenaren.

In 1614 verkreeg het Goutsmitgilde het pand. Het gilde was al in de 14de eeuw opgericht door de Begijnenpastoor Hugo Goudsmid. Schutspatroon van het gilde is St. Eloy en hij heeft als attribuut de goudsmidsbeker zoals is afgebeeld op de gevelsteen.

Na de opheffing van de gilden in 1798 kreeg het huis weer volledige bewoning totdat in 1971 de Stichting Diogenes het inmiddels danig vervallen pand aankocht. De Stichting deed een uitvoerige restauratie waarbij van de twee ingangen aan het Donkere Begijnhof er één voor het bovenhuis werd gemaakt. Het benedenhuis kreeg een eigen ingang aan het Goudsmidspleintje. Daar is ook de meest opvallende restauratie te zien, namelijk het oude keldertje dat werd veranderd in een pothuis (een verdiepte ruimte die deels bovengronds uitsteekt) en de opkamer. Waarschijnlijk de ruimte waar het gilde zijn bijeenkomsten had.

De gevelsteen "Dit is de gout smits camer" uit het begin van de 17de eeuw kun je het beste bekijken vanaf het Goudsmidspleintje. Ze zit ter hoogte van de eerste verdieping van het voormalige gildehuis.

Gevelstenen vangen zon, wind en regen. Als een steen niet beschermd wordt, leidt dat uiteindelijk tot erosie waardoor de afbeelding minder goed herkenbaar wordt of zelfs (bijna) verdwijnt. Daarom worden ze ter bescherming en de herkenbaarheid vaak beschilderd. Dat maakt een groot verschil. Kijk maar naar de foto's hiernaast waarop de gevelsteen voor restauratie is afgebeeld en dezelfde steen nadat dit is afgerond.

Meer bijzonderheden zijn te vinden in het boek "Gevelstenen van Haarlem" geschreven door Peter van Graafeiland en Theo Bottelier. Peter van Graafeiland is bezig een vernieuwde versie voor te bereiden.

Bron: Jaarboek 1973 - Historische Vereniging Haarlem
Noord Hollands Archief